

Język polski

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku Nowe słowa na start w klasie 7. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- opisuje obraz
- podaje nazwy barw użytych przez malarza
- wymienia najważniejsze elementy biografii Antoine'a de Saint-Exupéry'ego
- umiejscawia powstanie Małego Księcia w czasie
- relacjonuje treść utworu
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym
- wyjaśnia znaczenie terminu przypowieść
- referuje treść wiersza
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje podmiot liryczny w utworze
- relacjonuje treść danych fragmentów
- przyporządkowuje tekst do właściwego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór
- wymienia najważniejsze elementy biografii Juliusza Słowackiego
- umiejscawia romantyzm w czasie
- relacjonuje treść dramatu
- wskazuje cechy dramatu
- określa czas i miejsce zdarzeń
- dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj literacki fragmentów utworu
- przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej
- wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu
- wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi
- organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę
- odróżnia argument od przykładu

- w podanym tekście wskazuje tezę, argumenty i przykłady
- omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji
- wyjaśnia znaczenie terminu przedstawienie realistyczne
- wyjaśnia znaczenie terminów: głoska, spółgłoska, samogłoska, litera
- dokonuje podziału wyrazu na głoski
- wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski
- wyjaśnia znaczenie terminów: upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej
- wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia
- wyjaśnia znaczenie terminu samogłoski nosowe
- referuje zasady pisowni samogłosek ą i ę w zakończeniach wyrazów
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: paradoks, ironia, tragedia, akapit, argument, przykład, wypowiedź argumentacyjna, kompozycja, wewnętrzna spójność, głoska, samogłoska, spółgłoska, upodobnienia i uproszczenia fonetyczne
- opisuje, co zostało przedstawione na obrazie
- wyjaśnia znaczenie terminów: renesans, humanizm
- wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego
- umiejscawia renesans w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: fraszka, apostrofa, archaizm
- relacjonuje treść fraszek
- wskazuje podmiot liryczny we fraszkach
- wskazuje adresata lirycznego fraszki Na dom w Czarnolesie
- wskazuje archaizmy w utworach
- wyjaśnia znaczenie terminów: fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, archaizm
- relacjonuje treść fraszek
- wskazuje archaizmy w utworach
- wyjaśnia znaczenie terminów: pieśń, cnota, pytanie retoryczne
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wskazuje adresata lirycznego utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: pieśń, rym gramatyczny, apostrofa, personifikacja

- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: Skamander, metafora, słowa potoczne, optymizm
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: carpe diem, sentencja
- referuje fragment powieści
- omawia świat przedstawiony danego fragmentu utworu
- określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego
- referuje fragment powieści
- określa przynależność fragmentu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: sumo, motto
- referuje fragment powieści
- określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki
- wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki
- przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego
- referuje zasady pisowni wyrazów, w których litera i oznacza spółgłoskę j
- referuje zasady pisowni zakończeń -i, -ji oraz -ii
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: fraszka, archaizm, pieśń, wiersz sylabiczny, rymy gramatyczne, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki, akcent wyrazowy
- wyjaśnia znaczenie terminów: plan pierwszy, plan drugi, tło, portret
- opisuje, co przedstawia obraz
- wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego
- umiejscawia epokę oświecenia w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminu satyra
- relacjonuje treść satyry
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje narratora
- wyjaśnia znaczenie terminów: romantyzm, komedia

- wymienia najważniejsze etapy życia Aleksandra Fredry
- umiejscawia epokę romantyzmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto
- relacjonuje treść dramatu
- przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego
- określa czas i miejsce akcji
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- relacjonuje treść wywiadu
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj narracji
- relacjonuje treść danego fragmentu
- określa czas i miejsce akcji fragmentu
- wyjaśnia znaczenie terminów: czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy
- relacjonuje treść komiksu
- wyjaśnia znaczenie terminów: charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza
- wskazuje elementy składające się na charakterystykę
- wymienia etapy rozwoju malarstwa
- wyjaśnia znaczenie terminów: czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane
- wymienia, przez co odmienia się czasownik
- odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych
- wyjaśnia znaczenie terminów: strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni
- przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika
- przedstawia klasyfikację imiesłów
- wskazuje imiesłowy w tekście
- wymienia zasady pisowni nie z imiesłowami
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: charakterystyka, karykatura, komiks, strona czynna

czasownika, strona bierna czasownika, aspekt, formy osobowe czasownika, formy nieosobowe czasownika, imiesłowy

- wyjaśnia znaczenie terminów: pierwszy plan, drugi plan, symbol, ciepła paleta barw
- opisuje obraz, uwzględniając podział na plany
- wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm
- wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza
- umiejscawia epokę romantyzmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminu powstanie narodowowyzwoleńcze
- relacjonuje treść wiersza
- relacjonuje treść utworu Adama Mickiewicza Reduta Ordona
- określa rodzaj literacki utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: hierarchia wartości, neologizm
- referuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego
- wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, emigracja
- wymienia najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza
- umiejscawia epokę pozytywizmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol
- relacjonuje treść noweli
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: dwukulturowość, stereotyp
- relacjonuje treść artykułu
- wyjaśnia znaczenie terminów: wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna
- referuje treść wiersza
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: fantastyka, symbol
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: teza, argument, wnioski
- wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej
- odnajduje tezę i argumenty w podanym tekście
- wymienia etapy rozwoju rzeźby
- wskazuje zdania złożone

- odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie
- wymienia rodzaje zdań złożonych
- wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie
- wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: wypowiedź argumentacyjna, neologizm, nowela, opowiadanie, wiersz biały, wiersz wolny, fantastyka, zdania złożone współrzędnie, zdania złożone podrzędnie
- wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, fantastyka, paleta barw
- opisuje, co widzi na obrazie
- wyjaśnia znaczenie terminów: ballada, manifest, egzotyka, orient, romantyzm
- wymienia podróże odbyte przez Adama Mickiewicza
- wyjaśnia znaczenie terminów: ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna
- relacjonuje treść ballady Świtezianka
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminu sonet
- relacjonuje treść wiersza Stepy akemańskie
- ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminów: punkt kulminacyjny, nastrój grozy
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: sonet, personifikacja
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminów: puenta, neologizm, symbol
- relacjonuje treść utworu
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- relacjonuje treść fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: teza, hipoteza, argumenty
- referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki
- wymienia etapy rozwoju grafiki

- wyjaśnia znaczenie terminów: wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne
- dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe
- wyjaśnia znaczenie terminów: mowa zależna, mowa niezależna
- wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną
- wyjaśnia znaczenie terminów: cytat, prawo autorskie, plagiat, źródło, przypis

bibliograficzny

- wymienia zasady cytowania cudzych tekstów
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: rozprawka, ballada, sonet, mowa niezależna, mowa zależna, cytat, przypis bibliograficzny
- wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, źródło światła
- opisuje, co dzieje się na obrazie Caravaggia Powołanie św. Mateusza
- wymienia najważniejsze etapy życia Charlesa Dickensa
- umiejscawia epokę wiktoriańską w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: ironia, symbol, problemy społeczne, realizm, fantastyka
- relacjonuje treść utworu
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: folklor, lud, dziady
- opisuje obrzęd dziadów
- wyjaśnia znaczenie terminów: dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna
- relacjonuje treść utworu
- opisuje miejsce i czas wydarzeń
- wyjaśnia znaczenie terminów: powieść historyczna, archaizm
- relacjonuje treść fragmentów utworu Henryka Sienkiewicza Krzyżacy
- określa przynależność fragmentów do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu puenta
- relacjonuje treść wiersza Jana Twardowskiego Podziękowanie
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: dyskryminacja, hejt
- relacjonuje treść fragmentów utworu Ewy Barańskiej Zapomnieć Różę
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego

- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu powieść kryminalna
- relacjonuje treść fragmentów utworu Agathy Christie Morderstwo w Orient Expressie
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu reportaż
- relacjonuje treść fragmentów utworu
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- relacjonuje treść wywiadu
- wyjaśnia znaczenie terminów: dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat
- wskazuje cele podjęcia dyskusji
- wymienia cechy dobrego dyskutanta
- wymienia nieuczciwe chwytów stosowane w dyskusji
- wyjaśnia znaczenie terminów: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy
- wyjaśnia znaczenie terminów: kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków
- wymienia kategorie słowotwórcze
- wyjaśnia znaczenie terminów: rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność
- wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s-
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: dyskusja, reportaż, wyraz pochodny, formant, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, przedrostki z-, s-, przyrostki -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wyjaśnia znaczenie terminów: graffiti, symbol
- opisuje, co przedstawia graffiti Banksy'ego There is always hope...
- wyjaśnia znaczenie terminów: wywiad, frazeologizm
- relacjonuje treść wywiadu
- relacjonuje treść wiersza Jerzego Lieberta Nadzieja
- przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminu niepełnosprawność
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu

- wyjaśnia znaczenie terminu kompleksy
- relacjonuje treść fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu niepełnosprawność
- relacjonuje treść danych fragmentów
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: sztuka przetrwania, paradoks
- relacjonuje treść danych fragmentów
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- wymienia etapy tworzenia wywiadu
- wyjaśnia znaczenie terminów: prezentacja, mowa ciała, font, trema
- wymienia etapy tworzenia prezentacji
- wyjaśnia znaczenie terminów: skrótowiec, skrót
- wymienia rodzaje skrótowców
- przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach
- wymienia zasady stosowania skróconego zapisu
- wyjaśnia znaczenie terminów: wyraz złożony, złożenie, zrost
- referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy
- wymienia zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami: wywiad, prezentacja, skrótowce, skróty, wyrazy złożone

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyjaśnia, dlaczego bohaterowie przedstawieni na obrazie mają zasłonięte twarze
- charakteryzuje twórczość Antoine'a de Saint-Exupéry'ego
- zapisuje wydarzenia w punktach
- wypowiada się na temat narracji w utworze
- charakteryzuje tytułowego bohatera
- charakteryzuje mieszkańców danych planet
- wskazuje przyczyny wyruszenia Małego Księcia w podróż
- określa funkcję zwrotów do adresata
- określa rodzaj narracji
- charakteryzuje główną bohaterkę

- wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznej
- wymienia najważniejsze cechy epoki romantyzmu
- zapisuje w punktach historię zbrodni Balladyny
- charakteryzuje Balladynę
- charakteryzuje Goplanę
- wskazuje sceny komiczne i tragiczne
- omawia cechy gatunkowe tragedii
- wypowiada się na temat narracji fragmentów utworu
- wypowiada się na temat uczucia łączącego bohaterów
- formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej
- porządkuje podaną wypowiedź
- wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu
- tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności
- formułuje argumenty do podanej tezy
- wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru
- rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu
- omawia specyfikę teatru elżbietańskiego
- określa funkcję głoski i w podanych wyrazach
- zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią
- na ogół poprawnie wymawia wyrazy
- wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach
- wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście
- wyjaśnia przyczynę problemu z zapisem samogłosek ą i ę
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wskazuje podział obrazu na części tematyczne
- opisuje postacie przedstawione na obrazie
- charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w każdej z fraszek
- wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję
- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów
- przedstawia obraz młodości zawarty w utworze Na młodość
- dokonuje podziału podanych fraszek na fraszki filozoficzne i fraszki obyczajowe
- przedstawia układ rymów we fraszkach
- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów

- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje sformułowania, które wiążą się z radością życia
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- dokonuje podziału wiersza na części tematyczne
- charakteryzuje bohaterów występujących w danym fragmencie utworu
- opisuje nastroje uczniów po wejściu do klasy
- określa typ narracji występującej w danym fragmencie
- charakteryzuje każdą z bohaterek
- wyjaśnia przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami
- przytacza argumenty wysuwane przez bohaterki
- określa typ narracji występującej w danym fragmencie utworu
- charakteryzuje bohaterów danego fragmentu utworu
- dokonuje podziału treści na części ze względu na poruszane problemy
- omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach
- opisuje emocje postaci przedstawionych na ilustracjach
- poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy
- na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni i i j w podanych wyrazach
- na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń -i, -ji oraz -ii w podanych wyrazach
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- omawia sposób przedstawienia Napoleona
- charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego
- dokonuje podziału utworu na części tematyczne
- charakteryzuje szlachecę oraz jego żonę
- wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry
- charakteryzuje twórczość Aleksandra Fredry
- wskazuje cechy gatunkowe utworu
- dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych
- charakteryzuje bohaterów utworu
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu
- podaje przykłady różnych rodzajów komizmu

- charakteryzuje bohatera danych fragmentów utworu
- wyjaśnia, w jaki sposób bohater wywiadu definiuje ból
- opisuje powód założenia fundacji i jej cele
- wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu
- omawia świat przedstawiony
- wskazuje problem, z którym musi się zmierzyć bohaterka fragmentów
- wypowiada się na temat sposobu narracji
- charakteryzuje bohaterów
- wskazuje, co zaskoczyło Kubę podczas spotkania z Magdą
- przedstawia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kubę
- omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury
- omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną
- wskazuje najważniejsze cechy malarstwa na poszczególnych etapach
- rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich ze względu na temat
- określa formy gramatyczne czasownika
- uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie
- przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie
- odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich
- wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te,

w których najistotniejszy jest obiekt czynności

- tworzy imiesłowy od podanych czasowników
- odmienia imiesłowy przymiotnikowe
- stosuje zasady pisowni nie z imiesłowami
- tworzy imiesłowy z przeczeniem nie
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wyjaśnia znaczenie czasu, w jakim powstał obraz Jacka Malczewskiego Ojczyzna, dla jego wymowy
- charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza
- opisuje bohaterkę wiersza Adama Mickiewicza Śmierć Pułkownika
- wymienia wartości istotne dla bohaterki wiersza
- wypowiada się na temat narratora
- wskazuje przykłady animizacji
- wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze

- wypowiada się na temat adresata lirycznego
- nazywa uczucia podmiotu lirycznego
- opisuje kraj przedstawiony przez podmiot liryczny
- wskazuje w wierszu neologizmy
- wyjaśnia znaczenie hasła: dla pokrzepienia serc
- charakteryzuje twórczość Henryka Sienkiewicza
- omawia świat przedstawiony noweli
- wskazuje cechy gatunkowe noweli
- charakteryzuje głównego bohatera
- wymienia cechy artykułu wskazujące na jego przynależność do publicystyki
- wymienia zaprezentowane w tekście stereotypy dotyczące Polski i Polaków
- przedstawia obraz ojczyzny wyłaniający się z wiersza
- podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu
- wskazuje cechy wiersza wolnego
- wypowiada się na temat narratora
- opisuje świat przedstawiony
- wypowiada się na temat roli opowieści w życiu narratora
- omawia świat przedstawiony we fragmentach utworu
- wypowiada się na temat bohaterów występujących w danych fragmentach
- wskazuje cechy świadczące o tym, że podany fragment nie należy do literatury realistycznej
- wymienia chwyt argumentacyjny
- wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach
- rozróżnia najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat
- wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędne
- podaje nazwy rodzajów zdań złożonych
- wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy
- przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu
- wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania
- wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania
- wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- określa temat dzieła
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne na obrazie
- omawia znaczenie podróży na Krym dla poety

- ustala, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne utworu
- wskazuje punkt kulminacyjny
- charakteryzuje bohaterów utworu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- dokonuje podziału utworu na dwie części
- wskazuje zastosowane środki stylistyczne
- wypowiada się na temat narratora danych fragmentów utworu
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów
- wskazuje punkt kulminacyjny
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje środki stylistyczne
- ustala przynależność gatunkową wiersza
- wypowiada się na temat narratora
- charakteryzuje bohaterów utworu
- omawia kompozycję utworu
- określa czas i miejsce akcji
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu
- formułuje argumenty do podanego zagadnienia
- tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji
- wskazuje najważniejsze cechy grafiki na poszczególnych etapach
- odróżnia grafikę artystyczną od grafiki użytkowej
- wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym
- stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych
- w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną
- zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej
- przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję
- stosuje odpowiednie słownictwo przy wprowadzaniu cytatów
- wplata cytaty w wypowiedź, stosując odpowiednie zwroty wprowadzające i znaki interpunkcyjne
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wskazuje głównych bohaterów obrazu
- wypowiada się na temat strojów bohaterów
- charakteryzuje twórczość Charlesa Dickensa

- omawia świat przedstawiony utworu
- przedstawia realia społeczne przedstawione w utworze
- wymienia problemy społeczne zaprezentowane w utworze
- charakteryzuje głównego bohatera
- wskazuje elementy fantastyczne w utworze
- wskazuje rodzimy folklor jako główne źródło inspiracji we wczesnej twórczości Adama Mickiewicza
- wypowiada się na temat obrzędu dziadów
- wskazuje elementy obrzędów pogańskich i chrześcijańskich
- charakteryzuje bohaterów występujących w dramacie
- omawia role danych uczestników obrzędu
- przedstawia rodzaj kary właściwy poszczególnym duchom
- charakteryzuje bohaterów fragmentów
- wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i wskazuje adresata wiersza
- wskazuje użyte środki stylistyczne
- omawia świat przedstawiony w utworze
- wypowiada się na temat narratorki danych fragmentów
- wymienia zasady, którymi kierowali się ważniacy rządzący klasą
- opisuje czas i miejsce akcji
- wskazuje morderców i ich motyw
- charakteryzuje Hercule'a Poirota
- wskazuje miejsce, w którym doszło do opisanej katastrofy ekologicznej
- wyjaśnia, jak doszło do wyschnięcia Morza Aralskiego
- omawia skutki wysychania morza
- wskazuje przyczyny podjęcia decyzji o nakręceniu filmu
- przedstawia stanowisko reżysera dotyczące obowiązków Zachodu wobec Syrii
- wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty
- wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwyt
- wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- tworzy przymiotniki od rzeczowników
- przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej
- wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny
- wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych

- zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki
- zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- opisuje otoczenie, w którym artysta namalował graffiti
- wyjaśnia, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem
- referuje odczucia lekarza podczas przeszczepu serca
- charakteryzuje Zbigniewa Religę jako lekarza
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje wszystkie metaforyczne określenia nadziei
- wskazuje osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście
- przedstawia stosunek narratora tekstu do życia
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu
- wskazuje temat przewodni danych fragmentów
- wskazuje źródła kompleksów bohaterki
- wskazuje w tekście sformułowania pochodzące z języka młodzieżowego
- wypowiada się na temat narratora
- charakteryzuje narratora – bohatera
- określa czas i miejsce akcji utworu
- omawia kompozycję tekstu
- wymienia wskazówki dotyczące przetrwania w trudnych warunkach
- układa pytania do autora podanego tekstu
- opracowuje plan prezentacji
- odnajduje skrótowce w tekście
- wyjaśnia znaczenie skrótowców
- wyjaśnia znaczenia podanych skrótów
- objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych
- odróżnia zrosty od złożeń
- zapisuje wyrazy, stosując zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika
- wykorzystuje najważniejsze konteksty

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- przedstawia skojarzenia związane z obrazem

- wskazuje elementy autobiograficzne w książce
- opisuje wewnętrzną przemianę pilota
- wskazuje w utworze cechy przypowieści
- omawia relację pomiędzy Małym Księciem a różą
- wyjaśnia symbolikę danych mieszkańców planet
- interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze
- interpretuje decyzję Małego Księcia o odejściu
- interpretuje znaczenie wiersza
- wyjaśnia sens puenty utworu
- omawia funkcję elementów fantastycznych dla wymowy danych fragmentów
- charakteryzuje twórczość Juliusza Słowackiego
- określa funkcję świata fantastycznego w utworze
- charakteryzuje różne sposoby sprawowania władzy przedstawione w utworze
- określa funkcję ironii w dramacie
- opisuje ewolucję Balladyny
- omawia emocje bohaterów
- interpretuje tytuł
- koryguje dane wypracowanie
- formułuje wstęp do wypracowania
- tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie
- podaje przykłady do argumentów
- wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie
- omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem
- omawia specyfikę teatru współczesnego
- wyjaśnia znaczenie terminu przedstawienie awangardowe
- dokonuje poprawnego podziału wyrazu
- poprawnie wymawia wyrazy
- wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe
- wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych
- wskazuje przykłady wyrazów kończących się na ą i ę
- wskazuje słowa, w których ą wymienia się na ę oraz ę na ą
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- omawia kolorystykę dzieła

- przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu
- wskazuje charakterystyczne cechy renesansu
- przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki Na lipę
- wskazuje kontekst biograficzny we fraszce Na dom w Czarnolesie
- omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki O żywocie ludzkim
- omawia funkcję środków stylistycznych użytych w utworach
- przedstawia postawę życiową, do której przekonuje podmiot liryczny
- omawia funkcję zdań rozkazujących w pieśni
- interpretuje metafory zawarte w wierszu
- omawia funkcję apostrofy pojawiającej się w ostatniej strofie wiersza
- omawia funkcję personifikacji
- opisuje przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny
- interpretuje metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego mieć zielono w głowie
- omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- interpretuje tytuł
- wyjaśnia, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją
- opisuje przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji
- interpretuje tytuł utworu
- omawia argumentację bohaterów
- wyjaśnia znaczenie słów: Widzę w tobie grubego gościa
- wylicza cechy, które wskazują na to, że Shomintsu jest dobrym trenerem
- redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu
- opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji
- odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach
- wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca
- poprawnie stosuje zasady pisowni i i j w podanych wyrazach
- poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń -i, -ji oraz -ii w podanych wyrazach
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- wskazuje cechy Napoleona podkreślone na portrecie
- wskazuje cechy charakterystyczne oświecenia
- omawia problem poruszony w satyrze

- omawia związek satyry ze światopoglądem epoki
- wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu
- wyjaśnia, na czym polega komizm charakterów, komizm sytuacyjny i komizm słowny w dramacie
- wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów
- interpretuje tytuł dramatu
- wyjaśnia sens motto
- omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera
- interpretuje słowa bohatera: Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać
- omawia różnice między dzieciństwem a dorosłością według Jana Meli
- omawia funkcję narracji pierwszoosobowej we fragmentach
- wypowiada się na temat relacji pomiędzy bohaterką a doktorem
- wyjaśnia, dlaczego Kuba zainteresował się niepełnosprawną koleżanką
- wyjaśnia, w jakim celu Magda posługuje się ironią
- wyjaśnia sens tytułu
- wypowiada się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu
- tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej
- omawia elementy języka malarstwa na wybranym dziele
- redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to
- przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika
- wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej
- odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte
- przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami
- przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi
- zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem nie
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje symbolikę kajdan przedstawionych na obrazie
- wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu
- wyjaśnia znaczenie terminu romantyczna legenda bohatera
- interpretuje ostatnią strofę utworu
- omawia funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego
- omawia sposób przedstawienia wydarzeń

- porównuje sposób przedstawienia napastników i obrońców
- omawia sposób przedstawienia cara
- określa funkcję animizacji
- określa funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze
- omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza
- interpretuje znaczenie określenia światło-cień w kontekście wiersza
- omawia funkcję neologizmów w wierszu
- wskazuje cechy charakterystyczne pozytywizmu
- przedstawia przemianę głównego bohatera
- omawia przyczyny tułaczki Skawińskiego, także te niewyrażone bezpośrednio
- omawia sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy Pana Tadeusza
- przedstawia zjawisko społeczne opisane przez autorkę
- określa funkcję środków stylistycznych zawartych w wierszu
- omawia język wiersza
- omawia relację pomiędzy narratorem a światem przedstawionym
- interpretuje gest kobiet z plemienia Kinte wobec przybysza
- interpretuje tytuł utworu
- interpretuje symbolikę pierścienia
- omawia rozważania Froda dotyczące domu
- wskazuje w tekście argumenty nierzeczowe
- omawia elementy języka rzeźby na wybranym dziele
- przyporządkowuje wykresy do zdań
- sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie
- przyporządkowuje zdania podrzędne stosownie do podanego wykresu
- formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- omawia funkcję palety barw zastosowanej przez malarza
- interpretuje tytuł dzieła
- wypowiada się na temat znaczenia podróży dla romantyków
- omawia stosunek narratora do opowiadanych zdarzeń
- objaśnia sens nauki moralnej sformułowanej w utworze
- wskazuje cechy gatunkowe utworu
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu

- omawia sposób przedstawienia ciszy w końcówce utworu
- omawia relacje pomiędzy bohaterami
- interpretuje wydarzenia symboliczne zawarte w danych fragmentach
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- wyjaśnia metaforyczny sens ostatniej strofy wiersza
- wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, w których znajduje się słowo skrzydła
- określa nastrój utworu
- omawia funkcję neologizmów zastosowanych w wierszu
- interpretuje symbolikę Dusiołka
- omawia relacje między bohaterkami
- wypowiada się na temat reakcji narratorki na przyjaźń Liliany z Kasią
- omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach
- formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy
- wymienia i opisuje najważniejsze techniki graficzne
- sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego
- przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej
- poprawnie zapisuje przypis bibliograficzny
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje gesty bohaterów obrazu
- omawia rolę światła na obrazie
- wskazuje cechy charakterystyczne epoki wiktoriańskiej
- omawia stosunek narratora do bohatera
- omawia sposób przedstawienia duchów
- nazywa emocje towarzyszące Scrooge'owi w czasie podróży w czasie i przestrzeni
- wyjaśnia, na czym polega wewnętrzna przemiana bohatera
- określa funkcję elementów fantastycznych w utworze
- wyjaśnia powiązania pomiędzy biografią poety a tematem jego wczesnych dzieł
- omawia funkcję czasu i sposobu przywołania danych duchów
- wyjaśnia, na czym polegała wina danych duchów
- opisuje nastrój dramatu
- wyjaśnia znaczenie motta utworu

- wskazuje cechy dramatu romantycznego
- wskazuje cechy powieści historycznej
- omawia funkcję archaizmów w utworze
- omawia sposób, w jaki został opisany świat przyrody
- interpretuje fragment mówiący o naturze człowieka
- omawia funkcję użytych środków stylistycznych
- omawia relacje panujące w klasie
- wskazuje przyczyny zachowania narratorki po przeczytaniu powieści
- omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu
- omawia wpływ czasu oraz miejsca dokonania zbrodni na sposób prowadzenia śledztwa
- dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły
- wskazuje cechy reportażu
- wyjaśnia tytuł wywiadu
- wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie
- formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy
- wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- wskazuje formant w wyrazie pochodnym
- tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków
- tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków
- podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów
- w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje symbolikę danych elementów dzieła
- omawia emocje, jakie Zbigniew Religa odczuwał w czasie pierwszej operacji
- przedstawia romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Religa
- wyjaśnia, na czym polega dramat podmiotu lirycznego przedstawiony w dwóch pierwszych wersach utworu
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- omawia, w jaki sposób naukowiec postrzega swoją niepełnosprawność
- porównuje opinie bohaterki o sobie samej ze zdaniem osób postronnych
- wyjaśnia przyczyny zachowania Kai
- omawia funkcję zmian, jakie zaszły w życiu bohatera

- interpretuje wymowę przedstawienia
- formułuje główne przesłanie tekstu
- omawia funkcję przytoczonych przez autora przykładów
- zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania
- omawia funkcję mowy ciała podczas wygłaszania prezentacji
- gromadzi materiały do prezentacji
- poprawnie stosuje skrótowce w zdaniu
- poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażen
- tworzy poprawne przymiotniki złożone
- w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przymiotników złożonych
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- interpretuje znaczenie barw
- wyraża swoją opinię na temat obrazu
- wypowiada się na temat specyfiki Małego Księcia jako książki dla każdego
- odnosi zachowania mieszkańców danych planet do świata dorosłych
- omawia symbolikę podróży w odniesieniu do utworu oraz w sensie ogólnym
- wypowiada się na temat relacji międzyludzkich w odniesieniu do utworu
- wypowiada się na temat znaczenia dzieciństwa w odniesieniu do utworu
- wypowiada się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze
- interpretuje znaczenie danych fragmentów
- wskazuje powiązania pomiędzy twórczością Juliusza Słowackiego a światopoglądem epoki
- wyjaśnia, na czym polega tragizm tytułowej bohaterki
- wyjaśnia symboliczne znaczenie korony Popielów
- opisuje scenę sądu i śmierci tytułowej bohaterki
- analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie
- tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie
- formułuje wypowiedź o wnikliwej i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami
- interpretuje wybrane przedstawienie teatralne
- koryguje błędną wymowę wyrazów

- koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę
- bezbłędnie stosuje zasady pisowni ą i ę w wypowiedzi pisemnej
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- wypowiada się na temat wyjątkowego charakteru dzieła Renoira
- wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie
- omawia związek twórczości Jana Kochanowskiego ze światopoglądem epoki
- omawia renesansowy charakter fraszek
- omawia refleksję o człowieku zawartą we fraszce O żywocie ludzkim
- interpretuje ostatnie zdanie wiersza
- wyjaśnia przesłanie wiersza
- interpretuje zakończenie wiersza
- interpretuje przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej
- omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny
- wyjaśnia przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji
- wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu
- wyraża swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie
- wyjaśnia znaczenie mądrości życiowej przekazanej przez trenera
- tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji
- redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem
- wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość
- stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca
- tworzy własny tekst, wykorzystując w nim wyrazy z zakończeniami -i, -ji oraz -ii
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje wymowę obrazu
- omawia związek twórczości Ignacego Krasickiego ze światopoglądem epoki
- podejmuje dyskusję nad celowością ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym

- wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość Aleksandra Fredry na tle epoki
- analizuje scenę oświadczyn Papkina pod względem stosowności stylu do sytuacji
- analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie
- analizuje sposób przedstawienia rekinów
- pisze charakterystykę Jana Meli
- interpretuje słowa bohaterki mówiące o tym, że największym jej przeciwnikiem jest ona sama
- ocenia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby
- omawia przyczyny wzajemnego dystansu pomiędzy osobami pełno- i niepełnosprawnymi
- analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury
- przedstawia swoją opinię na temat komiksu
- pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu
- sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika
- używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym
- wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłówów
- redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłówów
- redaguje tekst z użyciem imiesłówów z przeczeniem nie
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- analizuje wpływ barw na wymowę obrazu
- omawia związek pomiędzy twórczością Adama Mickiewicza a ideami epoki
- wypowiada się na temat klimatu dominującego w wierszu
- formułuje przesłanie Reduty Ordona
- wypowiada się na temat hierarchii ważności podmiotu lirycznego
- analizuje sposób osiągnięcia nostalgicznego nastroju wiersza
- omawia genezę Latarnika
- wypowiada się na temat wyjątkowości twórczości Henryka Sienkiewicza na tle epoki
- wypowiada się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego
- interpretuje symbolikę latarni morskiej
- formułuje przesłanie utworu

- omawia obraz Polski wyłaniający się z przywołanych w tekście wypowiedzi
- wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny”
- analizuje relacje pomiędzy głównym bohaterem a utraconą ojczyzną
- interpretuje symbolikę podróży Froda
- przedstawia własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży
- formułuje wnikliwą, przekonującą i konsekwentną argumentację do podanej tezy
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- sporządza wykresy zdań złożonych
- sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych
- przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje znaczenie kształtu znajdującego się w centrum obrazu
- wyjaśnia, na czym polegał przełomowy charakter Ballad i romansów
- podejmuje dyskusję na temat nauki moralnej wyrażonej w balladzie
- określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany
- interpretuje puentę utworu
- analizuje sposób tworzenia atmosfery grozy
- interpretuje przesłanie utworu
- na podstawie puenty podejmuje rozważania na temat pochodzenia zła w świecie
- analizuje ostatnią wypowiedź bohaterki
- wskazuje wady i zalety życia w świecie wyobraźni
- pisze rozprawkę w której:
 - zawarta została właściwa teza bądź hipoteza
 - argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna
 - przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu
- koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- opracowuje bibliografię dotyczącą podanego tematu
- poprawnie interpretuje wymagany materiał

- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- omawia kontekst biblijny
- interpretuje wymowę dzieła
- omawia związek pomiędzy twórczością Charlesa Dickensa a problemami epoki
- wypowiada się na temat symbolicznego znaczenia świąt Bożego Narodzenia w naszym kręgu kulturowym
- analizuje sposób przedstawienia Bożego Narodzenia w Opowieści wigilijnej
- wypowiada się na temat hierarchii ważności Ebenezera Scrooge'a
- wypowiada się na temat sposobu postrzegania ludu przez romantyków
- analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie
- wypowiada się na temat aktualności prawd moralnych przedstawionych w utworze
- interpretuje zakończenie dramatu
- analizuje postawę Zygryda i Juranda wobec cierpienia
- interpretuje przesłanie wiersza
- podejmuje dyskusję na temat znaczenia różnorodności świata
- omawia sposób, w jaki bohaterka ocenia samą siebie z perspektywy czasu
- podejmuje dyskusję na temat mechanizmu dyskryminacji
- przedstawia, w jaki sposób detektyw odkrył prawdę
- wyjaśnia funkcję opisu życia mieszkańców starej rybackiej osady dla wymowy danych fragmentów
- podejmuje dyskusję na temat skutków zbytnej ingerencji człowieka w naturę
- wyjaśnia przyczyny zachowania polityków
- bierze udział w debacie
- wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty
- dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów
- tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych
- sporządza wykresy rodziny wyrazów
- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do jego treści

- interpretuje znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu
- omawia przesłanie wiersza
- formułuje przesłanie, które może wynikać z relacji Hawkinga na temat jego życia
- omawia reakcję Kai na kpiny i szyderstwa
- przedstawia swoją opinię na temat przyczyn agresywnego zachowania innych wobec Kai
- wyjaśnia przyczyny wzruszenia po występie Fochatej Ady
- interpretuje wymowę danych fragmentów utworu
- wskazuje różnice pomiędzy tekstem Gryllsa a literaturą piękną
- przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką
- wskazuje błędy w podanym wywiadzie
- wygłasza prezentację na forum klasy
- zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami
- używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście
- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przymiotnikami złożonymi
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- podejmuje dyskusję na temat komentarza artysty odnoszącego się do jego dzieł
- porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi temat miłości
- wypowiada się na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
- podejmuje dyskusję na temat obecności zachowań przedstawionych w utworze w świecie współczesnym
- omawia sposób przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury
- porównuje utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
- podejmuje dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
- podejmuje dyskusję na temat skutków zetknięcia z cierpieniem
- wypowiada się na temat różnych rodzajów miłości, wskazując przykłady z wybranych tekstów kultury
- analizuje obraz Friedricha pod kątem cech romantycznych
- analizuje wskazany plakat teatralny
- formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice

- omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie
- podejmuje dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się, w sytuacji gdy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
- wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego
- podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego
- pisze recenzję przedstawienia teatralnego
- układa zdania ćwiczące wymowę
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- omawia wybrany obraz impresjonistyczny
- wskazuje cechy renesansowe na obrazie Mantegna
- podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
- podejmuje dyskusję na temat aktualności fraszki Na młodość
- podejmuje dyskusję na temat cech, którymi należy się wykazać w celu osiągnięcia „dobrej sławy”
- odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
- wypowiada się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
- wypowiada się na temat życia i twórczości Czesława Miłosza
- referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu
- omawia rolę, jaką odegrał Keating w życiu uczniów
- wypowiada się na temat sposobów osiągania szczęścia
- tworzy pracę pisemną związaną z tematem lekcji
- pisze opowiadanie, którego mottem są słowa: Celem nie jest koniec drogi, tylko posuwanie się naprzód
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- przybliży sylwetkę Napoleona
- wyjaśnia znaczenie napisów znajdujących się na obrazie i analizuje ich znaczenie w kontekście wymowy obrazu
- omawia obraz Jana Matejki
- podejmuje dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
- omawia genezę Zemsty
- podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury

- wskazuje w dramacie elementy kultury sarmackiej
- porównuje treść dramatu z ekranizacją Andrzeja Wajdy
- podejmuje dyskusję na temat sentencji: Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać i odnosi ją do wybranych tekstów kultury
- charakteryzuje postać rzeczywistą lub fikcyjną, która musiała zmagać się z przeciwnościami losu
- wyjaśnia na wybranych przykładach z tekstów kultury, co to oznacza sformułowanie przejąć kontrolę nad własnym życiem
- podejmuje dyskusję na temat sposobu postępowania wobec osób niepełnosprawnych
- przedstawia tekst kultury podejmujący temat osób niepełnosprawnych
- przedstawia fabułę Gwiezdných wojen
- omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie
- tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
- wypowiada opinię na temat sztuki abstrakcyjnej
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym
- odmienia czasowniki kłopotliwe
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- przedstawia podobny sposób przedstawiania ojczyzny w innych tekstach kultury
- omawia wskazane obrazy pod kątem ich związku z epoką
- przedstawia sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
- przedstawia sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł
- omawia obraz Józefa Chełmońskiego Bociany
- omawia hasło dla pokrzepienia serc w kontekście twórczości Henryka Sienkiewicza
- wypowiada się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy
- omawia kontekst historyczny noweli
- podejmuje dyskusję na temat stereotypów dotyczących Polski i Polaków
- opracowuje mapę myśli dotyczącą ojczyzny
- tworzy samodzielną wypowiedź pisemną pt. „Moja mała ojczyzna”
- podejmuje dyskusję na temat sensu poszukiwania własnych korzeni
- wypowiada się na temat kontekstu historycznego danych fragmentów
- omawia inne, znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks)

- wskazuje różnice pomiędzy fantastyką a science fiction
- przedstawia swoje zdanie na temat fantastyki
- odróżnia wypowiedź argumentacyjną od takiej, która wskazuje jedynie związek przyczynowo-skutkowy
- wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- na podstawie wybranych źródeł wyjaśnia znaczenie terminu surrealizm
- omawia obraz Juliusza Kossaka Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji
- wskazuje elementy estetyki romantycznej na obrazie Johna Williama Waterhouse'a Pani z Shalott
- omawia sposób przedstawienia natury w wybranym tekście kultury
- wskazuje środki filmowe przydatne do przedstawienia atmosfery danych fragmentów
- omawia sposób tworzenia atmosfery grozy w wybranym tekście kultury popularnej
- wskazuje konteksty i nawiązania
- podejmuje dyskusję na temat popularności baśni
- podejmuje dyskusję na temat ludzkiej potrzeby fantazjowania
- interpretuje obraz Salvadora Dalego Miraż
- tworzy prezentację na temat wybranej subkultury
- wyjaśnia znaczenie terminu kontrkultura i podaje przykłady
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty grafika
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- omawia inny wybrany obraz Caravaggia
- omawia wybraną adaptację Opowieści wigilijnej
- wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej
- omawia elementy wiary ludowej funkcjonujące współcześnie
- porównuje treść fragmentów z analogicznymi scenami z filmu Aleksandra Forda
- omawia wybrane teksty kultury podejmujące problem odmienności
- omawia wybrane teksty kultury podejmujące temat dyskryminacji
- przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i mechanizmów dyskryminacji

- podejmuje dyskusję na temat wymierzania sprawiedliwości z pominięciem sądów
- wypowiada się na temat innych słynnych detektywów poznanych za pośrednictwem różnych tekstów kultury
- wyraża opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych
- wskazuje inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
- podejmuje dyskusję na temat winy tych, którzy nie reagują na zło
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- na podstawie wybranych źródeł przygotowuje prezentację na temat twórczości Banksy'ego
- wypowiada się na temat filmu Bogowie w reżyserii Łukasza Palkowskiego
- podejmuje dyskusję na temat szkód i korzyści płynących z nadziei
- odszukuje informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
- podejmuje dyskusję na temat obiegowego powiedzenia, że kpina boli najbardziej
- formułuje wskazówki mówiące o tym, jak radzić sobie z przemocą psychiczną
- wypowiada się na temat filmu Chce się żyć w reżyserii Macieja Pieprzycy
- omawia wybrany tekst kultury opisujący przetrwanie w trudnych warunkach
- przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze